

1986, 21. března – Sdělení VONS č. 509 „Represe proti účastníkům koncertu“ o zásahu příslušníků SNB proti účastníkům koncertu v Šenově, o hlavním líčení s několika účastníky koncertu v případě Bohumila Koždoně a spol. u Okresního soudu ve Frýdku-Místku a o rozsudku tohoto soudu odsuzujícím obžalované pro různé trestné činy k podmíněným i nepodmíněným trestům odnětí svobody.¹

Senát Okresního soudu ve Frýdku-Místku složený z předsedkyně Bohuslavy Tomicové a soudců Stanislava Bartozely a Bedřicha Slívy odsoudil v hlavním líčení konaném 2. prosince 1985 osm mladých lidí k těmto trestům:

Bohumila Koždoně k 12 měsícům, Romana Matulu k 10 měsícům, Petra Kubíčka k 8 měsícům, Lubomíra Kubise k 7 měsícům trestu odnětí svobody, všechny čtyři nepodmíněně.

K podmíněným trestům se zkušební dobou dvou let byli odsouzeni: Zdeněk Lacina, Renáta Bílá a Miroslav Procházka, každý k osmi měsícům trestu odnětí svobody. Ladislavu Uharkovi byl uložen trest nápravného opatření v trvání šesti měsíců, po které z jeho odměny za práci připadne 10 % ve prospěch státu. Soud rozhodl, že Petr Kubíček, Lubomír Kubis, Zdeněk Lacina, Roman Matula, Renáta Bílá, Bohumil² Procházka spáchali trestný čin výtržnictví podle § 202 odst. 1 trestního zákon a trestný čin útoku na státní orgán a na orgán společenské organizace podle § 153 odst. 1 trestního zákona. Bohumil Koždoň trestný čin výtržnictví, trestný čin podněcování podle § 164 trestního zákona, dále přípravu k trestnému činu útoku na státní orgán a na orgán společenské organizace podle § 7 odst. 1 k § 153 odst. 1 tr. zákona a trestný čin schvalování trestného činu podle § 165 odst. 1 tr. zákona. Lubomír Kubis trestný čin podněcování. Roman Matula trestný čin podněcování a návod k trestnému činu stěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle § 10 odst. 1 písm. b k § 156a trestního zákona. Ladislav Uharek trestný čin stěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle § 156a tr. zákona.

Jako trestná činnost byla kvalifikována účast odsouzených na této události: 1. prosince 1984 se v restauraci na Lapačce v Šenově konalo setkání několika kapel, které se zde na své vystoupení už několik dní předem připravovaly. Akce byla pořadatelem zamýšlena jako soukromá, což bylo naznačeno i nápisem na dveřích místnosti, kde se vystoupení konalo. Soud však označil tuto akci za nepovolenou zábavu, ačkoliv v odůvodnění rozsudku uvedl, že organizátor zábavy Bohumil Koždoň „byl přesvědčen, že akce, kterou uspořádal, byla řádně povolena národním výborem do 22. hodiny, což z kontextu dopisu MNV v Šenově, založeného na čísle listu 355 spisu, lze připustit“. Soud na základě výpovědi některých svědků dospěl však k závěru, že šlo o běžnou veřejnou zábavu, při které se poslouchala hudba a tančilo se a o níž se prý většina účastníků dověděla nahodile z doslechu, a nikoli na základě pozvánky. Kolem 19. hodiny se dostavili do restaurace tři příslušníci SNB a vyzvali pořadatele, aby zábavu ukončili, až dohraje kapela, která právě byla na pódiu. Pořadatelé nevyhověli a příslušníci SNB odešli přivolat posily. Ty se dostavily kolem půl deváté, s posilami přijeli i funkcionáři MNV. Předseda MNV pak ohlásil, že zábava nebyla povolena a že je ukončena. Příslušníci SNB legitimovali přítomné a pět osob, údajně podnapilých, naložili do služebního auta a odvezli. Ostatní byli vyzváni, aby se rozešli. Výzvy opět nebylo uposlechnuto, naopak, lidé shromáždění před restaurací se domáhali propuštění dalších osob, které mezitím byly soustřeďovány ve služebním autobusu SNB. Ozývalo se volání „pusťte je, chceme svobodu“. Přesto, že údajně padly na adresu SNB i urážlivé výroky, osoby ze služebního autobusu byly propuštěny. Shromáždění se však nerozcházelo, dožadovalo se i propuštění pěti odvezených. Pod jakými záminkami byli lidé nakládáni do autobusu, o tom svědčí i text odůvodnění rozsudku. Tak např.: „... obžalovaný Laci na soustavně žádal příslušníky SNB o vysvětlení jejich počínání, dával najevo nesouhlas s jejich jednáním, proto jej příslušníci SNB rovněž umístili do služebního autobusu“.³

Před restaurací je zastávka autobusové linky. Okolo půl jedenácté zastavil na zastávce linkový autobus. Někteří odsouzení a jiní si před autobus sedali a lehali a tím si chtěli vynutit propuštění

svých pěti kamarádů. I v těchto chvílích se ozývalo volání „pusťte je, chceme svobodu“ a také výroky, dotýkající se cti SNB. Jeden z odsouzených „podporoval dav v jeho jednání“, jak se uvádí v odůvodnění rozsudku, také „tím, že hrál na flétnu“.⁴ Shromáždění se rozuteklo okolo půlnoci, kdy na místo přijela posilová jednotka SNB a požární vůz s vodním dělem.

Jednání odsouzených kvalifikoval soud jako společensky velmi nebezpečné také proto, že „z jejich postoje v průběhu hlavního líčení je zřejmé, že jsou soustředěni na svou osobu, své zájmy, svou svobodu, bez ohledu na okolí, které je nezajímá...“⁵

Odsouzení osmi mladých občanů ve Frýdku-Místku (všichni jsou dělníci) je dalším případem represe, namířené proti spontánnímu zájmu mladých lidí o hudbu. Dostupná fakta nasvědčují tomu, že ke konfliktu došlo v důsledku provokativního zákroku příslušníků SNB.

Okresní prokurátor JUDr. František Jurečka se odvolal proti rozhodnutí soudu, a to co do výroku o vině i trestu u všech obžalovaných. S výjimkou Bohumila Koždoňe požaduje přísnější posuzování jejich činů. Zejména se domáhá, aby byli potrestáni pro trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 156 odstavce 2 trestního zákona. Odvolal se také proti osvobozujícímu rozsudku u Lubomíra Gono.⁶

Z odsouzených se proti rozsudku odvolal Roman Matula. Mj. uvádí, že soud odmítal přezkoumat, zda příslušníci SNB jednali v souladu se zákonem, či naopak, zda to nebyli právě oni, kdo konfliktní situaci vyprovokovali.⁷

Bližší údaje o postižených osobách:

Bohumil Koždoň, nar. 2. 9. 1963, dělník VOKD Ostrava, t. č. vojín základní vojenské služby, bytem Havířov město, ul. Husova č. 5, okres Karviná.

Petr Kubíček, nar. 24. 6. 1964, písmomalář, t. č. vojín základní vojenské služby, bytem Havířov-Suchá, ul. Hornická č. 30, okres Karviná.

Lubomír Kubis, nar. 14. 3. 1966 v Ostravě, dělník podniku Staviva Ostrava-Kunčice, bytem Ostrava, Mariánské Hory, ul. Sušilova č. 5.

Zdeněk Lacina, nar. 15. 5. 1960, elektromontér, bytem Havířov 1 – město, ul. Leninova č. 26/664, okres Karviná.

Roman Matula, nar. 2. 4. 1961, dělník podniku Moravolen Šumperk, závod Lipina, bytem Kojetín město, Gottwaldovo náměstí č. 37.

Ladislav Uharek, nar. 4. 12. 1962, dělník podniku Báňské strojírny Ostrava-Radvanice, bytem Havířov-město, ul. Leningradská č. 91, okres Karviná.

Renáta Bílá, nar. 27. 5. 1963 v Karviné, dělnice, nyní na mateřské dovolené, bytem Havířov-město, ul. Nerudova č. 6, okres Karviná.

Miroslav Procházka, nar. 6. 3. 1966, dělník dopravních staveb Olomouc, bytem Ostrava 1, Moravská Ostrava, ul. Kounicova 8/1116.

Lubomír Gono, nar. 25. 8. 1964, stavební dělník, bytem Havířov, Suchá, ulice kpt. Jasioka č. 35/723.

Informace o Chartě 77, r. 9, 1986, č. 5, s. 3–5.

POZNÁMKY

¹ K případu viz dále sdělení VONS č. 597, dokument č. 600.

² Správně Miroslav.

³ V rozsudku bylo k chování Zdeňka Laciny uvedeno: „*Téměř všichni [svědci] však jeho jednání hodnotí jako jednání, které příslušníky VB obtěžovalo, nebylo však vulgární ani agresivní, spíše o obžalovaném hovoří tak, že se stále domáhal nějakých vysvětlení, a z těchto důvodů byl také později zajištěn do autobusu [sic].*“ Rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 184, sign. I/1, kart. 32.

⁴ Obžalovaný Lubomír Kubis měl spáchat podle rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku trestný čin podněcování podle § 164 tr. zák. „*zejména svým chováním před autobusem, kdy se snažil další osoby získat k tomu, aby bránily v odjezdu nejen linkovému autobusu, ale aby zastavovaly i další projíždějící automobily, a dále pak svou hrou na flétnu.*“ Tamtéž.

⁵ Celá citace přesně zní: „*Jednání obžalovaných je velmi společensky nebezpečné. Z jejich jednání před restaurací Na Lapače, z postoje ke svému jednání v průběhu hlavního líčení je zřejmé, že jsou příliš egocentricky zaměřeni, ohánějí se pojmy demokracie a svoboda, přičemž jsou soustředěni na svou osobu, své zájmy, svou svobodu, bez ohledu na okolí, které je nezajímá a jehož zájmy již*

nerespektují, a svobodu okolí neuznávají. Nechtějí si uvědomit, že každý stát bez ohledu na formu zřízení má orgány a prostředky, které jeho zájmy chrání na základě platných právních předpisů.“ Tamtéž.

- ⁶ Odůvodnění odvolání okresního prokurátora ve Frýdku-Místku JUDr. Františka Jurečky z 23. 1. 1986 je uloženo in: LP, Sb. VONS, inv. č. 184, sign. I/2, kart. 32.
- ⁷ Odvolání Romana Matuly proti rozhodnutí o rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku z 2. 12. 1985 viz in: tamtéž. Viz též Matulův dopis blíže neurčenému Pavlovi obsahující informaci o rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku v případě B. Koždoně a spol. s žádostí o pomoc a obžalobu okresního prokurátora ve Frýdku-Místku z 22. 7. 1985. Tamtéž, sign. II/1, kart. 32.